2019'de yayınlanan **Küresel İç Savaş ve Türkiye** kitabında (pdf olarak www.enginerkinerkitaplar.blogspot.com da bulunabilir) ülkelerin resmi büyüklükleriyle gerçek büyüklüklerinin farklı olabileceğini belirtmiş, Irak ve Suriye'yi örnek vermiştim.

Irak kağıt üzerinde tek devlet olmakla birlikte gerçekte üç devlettir.

Suriye'nin durumu üç yıl önce yeni gelişiyordu ama gittiği yön belliydi: üç Suriye'nin ortaya çıkması… Tek devlet olarak kabul ediliyordu, herkes ülkenin toprak bütünlüğünden yanaydı ama gerçekte üç devletti: Esad Suriyesi, Kürtler ve ABD, Türkiye Suriyesi…

ABD'nin Ürdün sınırında büyük bir üssü de bulunmaktadır.

Türkiye Suriyesi artık iyice şekillenmektedir.

Türkiye İdlib ve civarında çok sayıda ev yapmış, yeni bir kent kurmuştur. Birkaç gün önceki gazete haberlerine göre Türkiye'de bulunan ve sayıları 4 milyona yaklaşan Suriyelilerin bir bölümü buraya göç etmeye zorlanmakta, bu amaçla oturma ve çalışma izinleri iptal edilmektedir. Bugüne kadar kaç kişinin gönderildiği bilinmiyor. Bir rakama göre 1000 kişi, başka bir rakama göre ise birkaç on bin kişi gönderilmiştir ve arkası da gelecektir.

Gerekçe; Suriye'nin kuzeyinin artık güvenli bölge olduğu ve Türkiye'de kalanların en azından bir bölümünün buraya gidebileceğidir.

1980'li yıllarda Türkiye Suriye'den en az 20 yıl gerideydi. Savaşla birlikte bu gerilik artmıştır. Bu durumda ülkede yaşayan yaklaşık 4 milyon Suriyelinin çok azı geri dönmeyi düşünür. Bu

konuda yapılan araştırma sonuçlarına aldanmayın. İnsanların çoğunluğu Suriye güvenli bir ülke olursa geri döneceğini söyleyebilir ama benzer durum 1980'li yıllarda Almanya'daki Türkiyeli göçmenler için de geçerliydi. Sorun Türkiye'de güvenlik de değildi üstelik… Çok sayıda kişi dönmeyi planladığını söylüyordu ama biliniyordu ki bunların büyük bölümü dönmeyecekti. Nitekim 1990'lı yıllarda yapılan araştırmalarda bu gerçek görünür duruma geliyor ve büyük çoğunluk gelecekte de Almanya'da kalacağını açıklıyordu.

Türkiye'deki Suriyeliler için –azalarak da olsa süren savaş ve yıkılmış ülke nedeniyle- bu daha da geçerlidir.

Her durumda AKP-MHP yönetimi şöyle ya da böyle artan sayıda Suriyeliyi gönderecektir. Bu kadar ev boşuna yapılmadı herhalde, öyle değil mi?!

YPG ile Suriye yönetiminin anlaşması mümkün görünmüyor. Yeniden sonuçsuz görüşmelere başlayabilirler tabii ama YPG'nin Suriye yönetimiyle ABD'nin uygun bulmayacağı bir anlaşmaya varması mümkün değildir.

Ek olarak İslam Devleti yok olmamıştır, arada bir eylemleriyle kendini göstermektedir ama belirli bir bölgeyi denetlememektedir ya da en azından böyle görünmektedir.

Bundan sonra Suriye denildiğinde, hangisi diye sormak gerekecektir.

Tıpkı Irak'ta olduğu gibi…